

BUXGALTERIYA HISOBI VA SIYOSAT SOHALARIDA SUN'IY INTELEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI.

Tursunaliyeva Nazokat Toxir qizi

Toshkent iqtisodiyot va texnologiyalari universiteti o'qituvchisi

E-mail: ntursunaliyeva1996@gmail.com

Muxammadjonov Xusan Abdujabbor o'g'li

Toshkent iqtisodiyot va texnologiyalari universiteti (Buxgalteriya hisobi va audit
yo'nalishi) talabasi

E-mail: Xusanmuxammadjonov9@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11239139>

Annotatsiya: Buxgalteriya hisobi va siyosat sohalari bo'yicha sun'iy intellektni qo'llash imkoniyatlarini rivojlantirishning maqsadi, avtomatlashtirilgan jarayonlarni amalga oshirish orqali tizimli va to'g'ri ma'lumotlarga ega bo'lish, analitik hisob-kitob va ma'lumotlarni tezroq va aniqroq o'rganishni ta'minlash, shuningdek, biznesni rivojlantirishda vaqtini va resurslarni tejankor foydalanishni ta'minlashdir. Bu, kompaniyalar uchun ma'lumotlarni to'plam va tahlil qilish jarayonlarini avtomatlashtirish orqali qo'llanuvchilar uchun qulayliklar yaratishga yordam beradi va ularning ma'lumotlardan foydalanishini osonlashtiradi. Bu esa kompaniyalar uchun samaradorlikni oshiradi va ularni rivojlantirishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, moliyaviy tahlil, ma'lumotlar analizi, prognozlash, siyosiy tendensiyalar, chatbot, kiberhujum, avto audit.

ВОПРОСЫ РАЗВИТИЯ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ПРИМЕНЕНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ОБЛАСТИ УЧЕТА И ПОЛИТИКИ.

Аннотация: Целью является развитие применения искусственного интеллекта в области бухгалтерского учета и политики путем внедрения автоматизированных процессов для более быстрого получения систематических и точных данных, аналитических расчетов и данных и обеспечения более точного обучения, а также более эффективного использования времени и ресурсов в развитие бизнеса. Это помогает компаниям повысить удобство использования за счет автоматизации процессов сбора и анализа данных, а также упрощает их использование. Это повышает эффективность компаний и помогает им расти.

Ключевые слова: искусственный интеллект, финансовый анализ, анализ данных, прогнозирование, политические тенденции, чат-бот, кибератака, автоаудит.

ISSUES OF DEVELOPMENT OPPORTUNITIES FOR THE APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE FIELDS OF ACCOUNTING AND POLICY.

Abstract: Aims to develop the application of artificial intelligence in the fields of accounting and policy, by implementing automated processes to have systematic and accurate data, analytical calculation and data faster and provide more accurate learning as well as more efficient use of time and resources in business development. It helps companies create user-friendliness by automating data collection and analysis processes and makes it easier for them to use data. This increases efficiency for companies and helps them grow.

Keywords: artificial intelligence, financial analysis, data analysis, forecasting, political trends, chatbot, cyberattack, auto audit.

KIRISH

Avtomatlashtirilgan ma'lumotlarni kiritishda AI hisob-fakturalar, kvitansiyalar va moliyaviy hujjatlar kabi turli manbalardan ma'lumotlarni olish orqali ma'lumotlarni kiritish jarayonlarini avtomatlashtirishi mumkin. Bu ma'lumotlarni kiritish vazifalari uchun zarur bo'lgan qo'lda harakatni kamaytiradi va xatolar xavfini kamaytiradi. Bundan tashqari turli xil firibgarlikni aniqlashda AI algoritmlari firibgarlik faoliyatini aniqlash uchun katta hajmdagi moliyaviy operatsiyalarni tahlil qilishi mumkin. Bu auditorlar va moliyaviy mutaxassislariga firibgarlik xatti-harakatlarini aniqlash va oldini olishda yordam beradi.

Moliyaviy tahlilda AIga asoslangan vositalar trend tahlili, nisbat tahlili va prognozlash kabi murakkab moliyaviy tahlil vazifalarini bajarishi mumkin. Ular moliyaviy samaradorlik, rentabellik va likvidlik haqida ma'lumot berib, biznesga asoslangan qarorlar qabul qilishda yordam berishi mumkin. AI tizimlarini tartibga solish talablari va buxgalteriya standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun moliyaviy operatsiyalar va yozuvlarni kuzatishi mumkin. Ular har qanday kelishmovchilik yoki qoidabuzarliklarni aniqlashi mumkin, bu esa tashkilotlarga muvofiqlik masalalarini faol hal qilish imkonini beradi.

ASOSIY QISM

Shuningdek, xarajatlarni kamaytirishda takroriy vazifalarni avtomatlashtirish va jarayonlarni soddalashtirish orqali AI texnologiyalari tashkilotlarga buxgalteriya hisobi funktsiyalari bilan bog'liq operatsion xarajatlarni kamaytirishga yordam beradi. Bu korxonalarga resurslarni yanada samarali taqsimlash va strategik tashabbuslarga e'tibor qaratish imkonini beradi.

Umuman olganda, ma'lumot analizi va tahminlashda sun'iy intellekt tizimlari, katta miqdordagi moliyaviy ma'lumotlarni tahlil qilishda vaqtincha samarali bo'ladi. Bu tahlil, moliyaviy hisob-kitoblar, xarajatlar, daromadlar, soliq to'lovlar, vaqtincha kirimlar kabi kategoriyalar bo'yicha olib boriladi. Bu tahlil asosida, buxgalterlar va moliyaviy mutaxassislar moliyaviy hisob-kitoblarni, daromadlar va xarajatlar rejalarini mustahkamlashtirish va boshqa moliyaviy qarorlarni qabul qilishda qo'llaniladi. Sun'iy intellekt tizimlari, moliyaviy hisob-kitoblarni tekshirishda va avto audit qilishda ishlatiladi. Bu tizimlar, moliyaviy xato va uyg'unliklarni aniqlashda va uni bartaraf qilishda yordam beradi. Shuningdek, ular auditorlar uchun qisqa vaqt ichida moliyaviy ma'lumotlar tahlili va audit jarayonlarini samarali qilish imkonini beradi.

Moliyaviy prognostika va tahlil qilishda sun'iy intellekt tizimlari, moliyaviy bozorlar, moliyaviy ko'rsatkichlar va boshqa faktorlar asosida moliyaviy prognostika va tahlilni amalga oshirishda yordam beradi. Bu prognostika va tahlil, daromadni oldindan ko'rish, xarajatlarni tushuntirish, investitsiya va strategik qarorlarni qabul qilishda juda muhim bo'ladi. Moliyaviy ma'lumotlar maxfiylik maqbuliyati va xavfsizligi juda muhimdir. Sun'iy intellekt tizimlari, buxgalteriya sohasidagi ma'lumotlar uchun xavfsizlikni ta'minlashda yordam beradi. Bu, maxfiylik niqobi bilan moliyaviy ma'lumotlarni himoyalash, nusxalash va shifrlashni o'z ichiga oladi. Sun'iy intellekt, avto moliyaviy ta'kliflarni amalga oshirishda ham muhim rol o'ynaydi. Bu ta'kliflar, moliyaviy bozorlarning o'zgarishi, qonunlar va regulatsiyalar, soliq yo'nalishi va boshqa moliyaviy faktorlar asosida moliyaviy hisob-kitoblarni avtomatlashtirishga yordam beradi.

Bu xususiyatlar bilan, sun'iy intellektning buxgalteriya sohasida qo'llanilishi, moliyaviy ma'lumotlarni tahlil qilish, avtomatlashtirish, avto audit qilish, prognostika qilish va xavfsizlikni ta'minlashda katta o'rin tutadi. Bu, buxgalterlar va moliyaviy mutaxassislar uchun vaziyatni tahlil qilishda va qaror qabul qilishda qulaylik va samarali yondashuvlar taqdim etadi.

Siyosat sohasida sun'iy intellektidan foydalanishda bashoratli tahlillar yordam beradi. AI saylov natijalari va siyosiy tendentsiyalarni bashorat qilish uchun katta miqdordagi siyosiy ma'lumotlarni, jumladan, so'rov natijalari, ijtimoiy media tendentsiyalari va yangiliklar maqolalarini tahlil qilishi mumkin. Bu siyosiy kampaniyalar va partiyalarga samarali strategiya ishlab chiqishga va o'z xabarlarini saylovchilarning aniq demografiyasiga yo'naltirishga yordam beradi.

Sun'iy intellektga asoslangan chatbotlar va virtual yordamchilar tarkibiy qismlar bilan muloqot qilishlari, ularning so'rovlariga javob berishlari va davlat xizmatlari va siyosatlarini haqida ma'lumot berishlari mumkin. Bu saylangan mansabdor shaxslar va jamoatchilik o'rtasidagi aloqani yaxshilaydi va ta'sisчилarning faolligini oshiradi. Bundan tashqari, siyosat tahlilida AI algoritmlari tegishli tendentsiyalar va tushunchalarni aniqlash uchun qonun hujjatlarini, siyosat takliflarini va jamoatchilik fikrini tahlil qilishi mumkin. Bu siyosatchilar va davlat idoralariga siyosatni ishlab chiqishda, ularning potentsial ta'sirini baholashda va dalillarga asoslangan qarorlar qabul qilishda yordam beradi.

Saylov xavfsizligi ta'minlashda AI texnologiyalari xakerlik urinishlari va dezinformatsiya kampaniyalari kabi kiber tahdidlarni aniqlash va oldini olish orqali saylov xavfsizligini oshirishi mumkin. Ular tarmoq trafigin tahlil qilishlari, shubhali harakatlarni aniqlashlari va saylov jarayonlarining yaxlitligini himoya qilish uchun xavflarni kamaytirishlari mumkin. Hukumat samaradorligini oshirishda AI ma'muriy vazifalarni avtomatlashtirishi, byurokratik jarayonlarni soddalashtirishi va davlat idoralarida qarorlar qabul qilishni yaxshilashi mumkin. Bu esa samaradorlikni oshirishga, ma'muriy xarajatlarni kamaytirishga, fuqarolarga davlat xizmatlari ko'rsatish sifatini oshirishga olib keladi.

Sun'iy intellekt tizimlari, siyosat sohasidagi katta miqdordagi ma'lumotlarni tahlil qilishda va tahlil etishda samarali bo'ladi. Bu tahlil, siyosiy qarorlar, xalqning ovozi, siyosiy tendentsiyalar, yangiyo'l harakatlari va boshqa kritik ma'lumotlar bo'yicha olib boriladi. Bu tahlil asosida, siyosatshunoslar va siyosiy liderlar, siyosat sohasidagi xabarlar, tendentsiyalar va ovozlar haqida qabul qilingan siyosiy qarorlarni yaxshiroq aniqlashlari mumkin.

Siyosiy marketing va intervensiya: Sun'iy intellekt tizimlari, siyosatshunoslar uchun maxsus ma'lumotlar to'plashda va siyosiy marketing kampaniyalarini boshqarishda foydalaniladi. Bu, siyosiy marketing strategiyalarini targ'ib qilish, siyosiy xabarning yo'nalish, qanday vaqtda va qaysi oblastlarda reklamani ko'rsatish kabi muhim vazifalarni bajarishga yordam beradi. Sun'iy intellekt tizimlari, siyosat sohasidagi xalqaro va mamlakatlararo muzokaralarni prognostik qilishda yordam beradi. Bu prognostika, mamlakatlararo munosabatlar, diplomatik muzokaralar, xalqaro iqtisodiy holatlar, va siyosiy kutilayotgan olaylar haqida so'nggi tahlillar va prognozlar yaratishda ishlatiladi.

Tashqi ta'sirni tahlil qilish va qo'llab-quvvatlash: Sun'iy intellekt, tashqi xavfli yo'nalishlar va siyosiy o'zgarishlar haqida ma'lumotlarni tahlil qilishda foydalaniladi. Bu, siyosatshunoslar va siyosiy liderlar uchun kritik ma'lumotlar taqdim etishda va yangi siyosiy strategiyalar rivojlantirishda yordam beradi. Sun'iy intellekt tizimlari, siyosat sohasidagi yangi tendentsiyalarni o'rganish va siyosiy jarayonlarni tahminlashda foydalaniladi. Bu tizimlar, tarmoqda, ijtimoiy media platformalarida va boshqa ma'lumot manbalari orqali olib borilgan ma'lumotlarni tahlil qilish va ma'lumotlarni bir-biriga bog'lashda yordam beradi. Bu xususiyatlar bilan, sun'iy intellektning siyosat sohasida qo'llanilishi, siyosiy ma'lumotlar tahlili, siyosiy strategiyalar prognostikasi, tashqi ta'sirlarni tahlil qilish va siyosatshunoslar uchun qulay ma'lumotlar tahlili yaratishda katta o'rin tutadi. Bu, siyosatshunoslar va siyosiy liderlar uchun

ma'lumotlarni boshqarish, qaror qabul qilish va yangi siyosiy yo'nalishlar rivojlantirishda katta yordam beradi.

XULOSA

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, buxgalteriya hisobi va siyosatda sun'iy intellektni qo'llash samaradorlikni oshirish, qarorlar qabul qilishni yaxshilash va ushbu muhim sohalarda yaxshi natijalarga erishish uchun imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, u AIning mas'uliyatli tarqalishini ta'minlash uchun e'tiborga olinishi kerak bo'lgan ma'lumotlarning maxfiyligi, shaffofligi va axloqiy jihatlari bilan bog'liq xavotirlarni ham keltirib chiqaradi. Shu bilan birga, Sun'iy intellekt tizimlarining buxgalteriya hisobi sohasida qo'llanilishi, ma'lumotlarni to'plam va tahlil qilish jarayonlarini avtomatlashtiradi va tezlashtiradi. Analitik modellar yordamida sun'iy intellekt, kompaniyalar uchun ma'lumotlarni tezroq va aniqroq o'rganish imkoniyatlarini ta'minlaydi. Sun'iy intellekt tizimlari, buxgalteriya hisobi va siyosat sohalari bo'yicha foydalanuvchilarga ma'lumotlardan foydalanishni osonlashtiradi va ularning qarorlarini mustahkamlashga yordam beradi. Sun'iy intellekt tizimlari, kompaniyalar uchun samaradorlikni oshiradi va ularning rivojlantirish jarayonlarini tezlashtiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. O.X. Otaqulov, G.A. Pulatova, G. G.Pulatov. Sun'iy intellekt va uning insoniyat faoliyatida tutgan o'rni. SCIENTIFIC PROGRESS VOLUME 2 | ISSUE 8 | 2021 ISSN: 2181-1601
2. Zyryanov I.A. Problems of Constitutional and Legal Regulation of Artificial Intelligence / 2nd International Scientific and Practical Conference "Modern Management Trends and the Digital Economy: from Regional Development to Global Economic Growth" (MTDE 2020). Advances in Economics, Business and Management Research. 2020. Vol. 138. P. 531–537.
3. <https://staff.tiame.uz/storage/users/796/articles/LL21DTgduedVEob0t5iIobtpZUqMS8bAsiE9OtnQ.pdf>
4. <https://strategy.uz/index.php?news=1238&lang=uz>